

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ 2011-2013

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Πανεπιστημιακές Κλινικές

- Παθολογικής Φυσιολογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Α' Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Β' Παθολογικής Κλινικής και Ορμονύμου Εργαστηρίου, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ρευματολογίας, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- Παθολογίας, Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- Ρευματολογίας, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Ρευματολογίας, Κλινικής Ανοσολογίας και Αλλεργιολογίας, Πανεπιστημίου Κρήτης
- Παθολογίας, Πανεπιστημίου Πατρών

Διοικούσα Επιτροπή

Ανδρέας Αντωνόπουλος

Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτριος Α. Βασιλόπουλος

Συντονιστής – Επιστημονικός Υπεύθυνος
Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αλέξανδρος Γαρύφαλλος

Καθηγητής Παθολογίας-Κλινικής Ανοσολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Αλέξανδρος Δρόσος

Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Σταμάτιος - Νικόλαος Λιόσης

Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτριος Μπούμπας

Καθηγητής Παθολογίας
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Λάζαρος Σακκάς

Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Πρόδρομος Σιδηρόπουλος

Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας
Πανεπιστήμιο Κρήτης

Αθανάσιος Τζιούφας

Καθηγητής Ρευματολογίας - Ανοσολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Λουκάς Σέπτας

Καθηγητής Παθολογίας - Ρευματολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Πέτρος Π. Σφηκάκης

Καθηγητής Παθολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Χαράλαμπος Μ. Μουτσόπουλος

Επίτιμος Πρόεδρος

Καθηγητής
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οι Πανεπιστημιακές Κλινικές:

- Παθολογικής Φυσιολογίας, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Α' Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Β' Παθολογικής Κλινικής και Ομώνυμου Εργαστηρίου, Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ρευματολογίας, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- Παθολογίας, Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- Ρευματολογίας, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Ρευματολογίας, Κλινικής Ανοσολογίας και Αλλεργιολογίας, Πανεπιστημίου Κρήτης
- Παθολογίας, Πανεπιστημίου Πατρών

διοργανώνουν το 2^ο κύκλο του «Διαπανεπιστημιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης στη Ρευματολογία». Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε ειδικευομένους στη Ρευματολογία και νέους Ρευματολόγους (< 5 χρόνια μετά την ολοκλήρωση της ειδικότητας).

Οι βασικοί στόχοι του νέου Προγράμματος είναι:

- Η απόκτηση της βασικής γνώσης που καλύπτει ολόκληρο το γνωστικό αντικείμενο της ειδικότητας της Ρευματολογίας (Core curriculum)
- Η διαρκής ενημέρωση σχετικά με τις νέες εξελίξεις στην ειδικότητα της Ρευματολογίας (Continuing Medical Education - CME)
- Η απόκτηση κλινικών δεξιοτήτων (clinical skills) που αφορούν τη λήψη ιστορικού και αντικειμενική εξέταση ασθενών με ρευματικές παθήσεις καθώς και την εκτέλεση/ερμηνεία απεικονιστικών, παθολογοανατομικών, παρακλινικών ή άλλων εξετάσεων συναφών με την ειδικότητα της Ρευματολογίας

Για την επίτευξη αυτών των στόχων αποφασίσθηκε ότι η διάρθρωση του νέου κύκλου μαθημάτων που θα έχει συνολική διάρκεια 3 έτη (2011-2013), να περιλαμβάνει:

- Ένα αρχικό κύκλο μαθημάτων με περιεχόμενο αντίστοιχο με αυτό του 1^{ου} κύκλου που βασίζεται στη νέα έκδοση του Primer on Rheumatic Diseases και θα καλύψει όλη την ύλη της Ρευματολογίας (Απρίλιος 2011 – Μαΐος 2012)
- Ένα δεύτερο κύκλο με σειρά πρακτικών μαθημάτων - συνεδριών (workshops) για την απόκτηση αναγκαίων κλινικών δεξιοτήτων στα παρακάτω αντικείμενα (Ιούνιος 2012 – Φεβρουάριος 2013):
 - ✓ Λήψη ιστορικού – αντικειμενική εξέταση ασθενών με ρευματικές παθήσεις
 - ✓ Μετρολογία ρευματικών παθήσεων
 - ✓ Απεικονιστικές τεχνικές στη ρευματολογία (MRI, U/S, X-rays)
 - ✓ Ανοσολογικό εργαστήριο – Εξέταση αρθρικού υγρού
- Σειρά διαλέξεων στα παρακάτω αντικείμενα (Απρίλιος 2013 - Οκτώβριος 2013):
 - ✓ Παθολογοανατομία των ρευματικών παθήσεων
 - ✓ Φυσικοθεραπεία – Αποκατάσταση ρευματοπαθών
 - ✓ Ορθοπαιδική φροντίδα ρευματοπαθών
- Τελικό κύκλο μαθημάτων με παρουσίαση επιλεγμένων περιπτώσεων με δυνατότητα συμμετοχής του ακροατηρίου (case studies) (Δεκέμβριος 2013)

Τα Μαθήματα θα γίνονται στο Αμφιθέατρο της Παθολογικής Φυσιολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ημέρα Σάββατο). Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική ενώ στο τέλος κάθε κύκλου θα εκτιμάται η κατανόηση των διδαχθέντων με δοκιμασία πολλαπλών επιλογών.

Με ομόφωνη απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής, το νέο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης θα είναι αφιερωμένο στη μνήμη του Ηρακλή Κρητικού, του οποίου η συμβολή στην σύλληψη της ιδέας και υλοποίηση του 1^{ου} κύκλου ήταν αποφασιστική και θεμελιώδης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1ου ΚΥΚΛΟΥ

Σάββατο 2 Απριλίου 2011

ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ: ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

09:00-09:30	Αρθρώσεις - αρθρικός υμένας Σιδηρόπουλος Π.
09:30-10:00	Σπονδυλική στήλη: Δομή και λειτουργία Μπαραλιάκος Ξ.
10.00-11.00	Αρθρικός Χόνδρος: Δομή και φυσιολογία Σακκάς Λ.
11.00-11:30	Διάλειμμα
11:30-12:30	Οστά: Δομή και φυσιολογία Κουτσιλιέρης Μ.
12:30-13:30	Μύες - Περιφερικά νεύρα Κοσμίδης Μ.
13:30-14:30	Γεύμα
15:00-15:30	Ενδοθήλιο Κωνσταντινίδης Σ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2ου ΚΥΚΛΟΥ

Σάββατο 21 Μαΐου 2011

ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ, ΙΣΤΙΚΗ ΒΛΑΒΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

09:00-09:30	Κύτταρα φλεγμονής: ουδετερόφιλα, μακροφάγα, αιμοπετάλια. Βουλγαρέλης Μ.
09:30-10:00	Αυξητικοί παράγοντες και κυταροκίνες Μπερτσιάς Γ.
10:00-10:30	Συμπλήρωμα Γερμενής Α.Ε.
10:30-11:00	Πρωτεΐνάσες και αναστολείς τους Μαυραγάνη Κ.
11:00-11:30	Παράγωγα αραχινοδικού οξέος, οξείδιο αζώτου και δραστικές μορφές οξυγόνου. Παπαδόπουλος, Ι.
11:30-12:00	Διάλειμμα
12:00-12:30	Μη ειδική ανοσία: κύτταρα και υποδοχείς Μπούμπας Δ.
12:30-13:00	Ειδική Ανοσία: Κυτταρική-χυμική. Κύτταρα και μόρια Μανουσάκης Μ.Ν.
13:00-14.00	Μηχανισμοί ανοσολογικής βλάβης-Αυτοανοσία Μουτσόπουλος Χ.Μ.
14.00-14:30	Γεύμα
14:30-15:00	Ανοσογενετική-Γενετική αυτοανόσων νόσων Γουλιέλμος Γ.
15:00-15:30	Βασικές εργαστηριακές τεχνικές Χατζηγιάννη Α.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3ου ΚΥΚΛΟΥ

Σάββατο 18 Ιουνίου 2011

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΡΕΥΜΑΤΟΠΑΘΟΥΣ

09:00-09:30	Ιστορικό και κλινική εξέταση Βασιλόπουλος Δ.
09:30-10:00	Εργαστηριακός έλεγχος Τζιούφας Α.
10:00-10:30	Παρακέντηση αρθρώσεων/ Εξέταση αρθρικού υγρού/ Αρθροσκόπηση/Βιοψία αρθρικού υμένα. Βασιλόπουλος Δ.
10:30-11:00	Διάλειμμα
11:00-12:00	Απεικόνιση Μυοσκελετικού (I,II) Καραντάνας Α.
12:00-13:00	Περιοχικά σύνδρομα πόνου Δρόσος Α.
13:00-13:30	Αυχεναλγία-Οσφυαλγία Κατσιφής Γ.
13:30-14:00	Γεύμα
14:00-14:30	Μονο-πολυαρθρικά σύνδρομα-Πρώιμη αρθρίτιδα Σιδηρόπουλος Π.
14:30-15:00	Διάχυτα σύνδρομα πόνου-Ινομυαλγία Πατρίκος Δ.

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Βασιλόπουλος Δ.	Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας, Β' Παθολογική Κλινική και Ομώνυμο Εργαστήριο, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Βουλγαρέλης Μ.	Αναπληρωτής Καθηγητής Αιματολογίας, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Γερμενής Α.Ε.	Καθηγητής Εργαστηριακής Ανοσολογίας, Τμήμα Ανοσολογίας και Ιστοσυμβατότητας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Λάρισα
Γουλιέλμος Γ.	Επίκουρος Καθηγητής Γενετικής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ηράκλειο
Δρόσος Α.	Καθηγητής Παθολογίας - Ρευματολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Ιωάννινα
Καρανάντας Α.	Αναπληρωτής Καθηγητής Ακτινολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ηράκλειο
Κατσιφής Γ.	Επιμελητής Ρευματολογικής Κλινικής, Ναυτικό Νοσοκομείο Αθηνών, Αθήνα
Κοσμίδης Μ.	Νευρολόγος, Επιστημονικός Συνεργάτης, Μονάδα Νευροανοσολογίας, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Κουτσιλιέρης Μ.	Καθηγητής Πειραματικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Κωνσταντινίδης Σ.	Καθηγητής Καρδιολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Αλεξανδρούπολη
Μανουσάκης Μ.Ν.	Αναπληρωτής Καθηγητής Ρευματολογίας-Ανοσολογίας, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Μαυραγάνη Κ.	Λέκτορας Πειραματικής Φυσιολογίας – Εφηρμοσμένης Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Μουτσόπουλος Χ.Μ.	Καθηγητής, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Μπαραλιάκος Ξ.	Rheumazentrum Ruhrgebiet, Ruhr-University Bochum, Germany
Μπερτσιάς Γ.	Επιστημονικός Συνεργάτης, Κλινική Ρευματολογίας, Κλινικής Ανοσολογίας και Αλλεργιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ηράκλειο
Μπούμπας Δ.	Καθηγητής Παθολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ηράκλειο
Παπαδόπουλος Ι.	Ρευματολόγος, Επιμελητής Ρευματολογικής Κλινικής Γ.Ν. Καβάλας, Καβάλα
Πατρίκος Δ.	Διευθυντής Ρευματολογικού Τμήματος, 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών, Αθήνα
Σακκάς Λ.	Καθηγητής Παθολογίας-Ρευματολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Λάρισα
Σιδηρόπουλος Π.	Επίκουρος Καθηγητής Ρευματολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ηράκλειο
Τζιούφας Α.	Καθηγητής Ρευματολογίας-Ανοσολογίας, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα
Χατζηγιάννη Α.	Επίκουρος Καθηγήτρια Βιοπαθολογίας – Κλινικής Μικροβιολογίας, Β' Παθολογική Κλινική και Ομώνυμο Εργαστήριο, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα

Με την ευγενική χορηγία της:
Pfizer Hellas